

Datum van inontvangstneming : 01/07/2013

Zaak C-298/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

30 mei 2013

Verwijzende rechter:

Tribunal d'instance d'Orléans (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

24 mei 2013

Eiseressen:

Facet SA

BNP Paribas Personal Finance SA

(omissis)

Verweerders:

Saïda Bouchelaghem

Nathalie Cousin

Clémentine Benoni

Hili Aziz

Mohamed Zouhir

Jean Morel

Jalid Anissa

Marine Bourreau

Anthony Cartier

Patrick Rousselière

Karine Lenfant

TRIBUNAL D'INSTANCE D'ORLÉANS

BESLISSING VAN 24 MEI 2013

BETALINGSBEVEL

RECHTER: L. SOUSA, rechter in het Tribunal d'instance

(omissis)

UITEENZETTING VAN DE FEITEN VAN HET GEDING

1- Op 6 juni 2011 heeft Anthony CARTIER een overeenkomst ter zake van een doorlopend krediet ten bedrage van 1000 EUR gesloten met de vennootschap Facet op de plaats van de verkoop van het gefinancierde goed. Op 14 september 2011 heeft Mohamed ZOUHIR een overeenkomst ter zake van een persoonlijke lening ten bedrage van 2122 EUR gesloten met de vennootschap BNP Paribas Personal Finance. Op 10 oktober 2011 heeft Nathalie COUSIN een overeenkomst ter zake van een persoonlijke lening ten bedrage van 1500 EUR gesloten met de vennootschap BNP Paribas Personal Finance. Op 7 december 2011 heeft Patrick ROUSSELIÈRE een overeenkomst ter zake van een persoonlijk krediet ten bedrage van 3042 EUR gesloten met de vennootschap BNP Paribas Personal Finance. Op 5 december 2011 heeft JALID ANISSA een overeenkomst ter zake van een doorlopend krediet ten bedrage van 1500 EUR gesloten met de vennootschap Facet op de plaats van de verkoop van het gefinancierde goed. Op 7 december 2011 heeft Marine BOURREAU een overeenkomst ter zake van een doorlopend krediet ten bedrage van 1500 EUR gesloten met de vennootschap Facet op de plaats van de verkoop van het gefinancierde goed. Op 4 januari 2012 heeft Clémentine BENONI een overeenkomst ter zake van een doorlopend krediet ten bedrage van 1500 EUR gesloten met de vennootschap Facet op de plaats van de verkoop van het gefinancierde goed. Op 27 januari 2012 heeft Saïda BOUCHELAGHEM een overeenkomst ter zake van een doorlopend krediet ten bedrage van 1500 EUR gesloten met de vennootschap Face op de plaats van de verkoop van het gefinancierde goed. Op 23 februari 2012 heeft Jean MOREL een overeenkomst ter zake van een doorlopend krediet ten bedrage van 1500 EUR gesloten met de vennootschap Facet op de plaats van de verkoop van het gefinancierde goed. Op 21 mei 2012 heeft HILI AZIZ een overeenkomst ter zake van een persoonlijke lening ten bedrage van 6500 EUR gesloten met de vennootschap BNP Paribas Personal Finance. Op 27 juli 2012 heeft Karine LENFANT ten behoeve van de aanschaf van een auto een kredietovereenkomst ten bedrage van 10239,25 EUR gesloten met de vennootschap BNP Paribas Personal, waarbij de verkoper als tussenpersoon is opgetreden.

2- Na het uitblijven van uit hoofde van deze kredieten verschuldigde maandelijkse betalingen hebben de vennootschappen BNP Paribas Personal

Finance en Facet het Tribunal d'instance d'Orléans verzocht om afgifte van een betalingsbevel jegens de in gebreke blijvende kredietnemers om zo een executoriale titel te verkrijgen voor de inning van de door hen verschuldigde bedragen.

3- Aangezien de bij het Tribunal ingediende dossiers enkel de kredietovereenkomst, een overzicht van de vordering, een ingebrekestelling, het kredietverleden en een aflossingstabel voor de persoonlijke leningen bevatten, heeft de rechter de kredietgevers verzocht om aanvullende stukken te overleggen. Bij schrijven van 2, 12, 15 en 16 april 2013 heeft het Tribunal de kredietgevers verzocht om aan de griffie de navolgende stukken te laten toekomen:

- bewijs van de beoordeling van de kredietwaardigheid van de kredietnemer;
- bewijs van de raadpleging van het bestand van terugbetalingsincidenten inzake kredieten aan particulieren;
- precontractuele-informatieformulier;
- bewijs dat voldaan is aan de jegens de kredietnemer bestaande voorlichtings- en waarschuwingsverplichting;
- met betrekking tot de doorlopende kredieten gesloten op de plaats van de verkoop van het gefinancierde goed: een aanbod om in plaats van de afsluiting van een doorlopend krediet eenmalig een bedrag te lenen met een vaste rente en een vaste looptijd.

3- De kredietgevers hebben geen van de verzochte documenten overgelegd. Nu aan deze verzoeken niet is voldaan, heeft het Tribunal niet verzocht om overlegging van dezelfde bewijzen inzake de ontbrekende precontractuele verplichtingen (omissis). Ten behoeve van de prejudiciële verwijzing heeft het Tribunal de verzoeken om afgifte van een betalingsbevel gevoegd en beslist als volgt:

TEN GRONDE

4- Artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (oud artikel 234 EG) bepaalt dat het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd is om bij wijze van prejudiciële beslissing een uitspraak te doen

- a) over de uitlegging van de Verdragen,
- b) over de geldigheid en de uitlegging van de handelingen van de instellingen, de organen of de instanties van de Unie.

5- Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie is de president van een gerecht in een dwangbevelprocedure belast met rechtspraak in de zin van artikel 177 EEG (thans artikel 267 VWEU), en verlangt dit artikel niet dat de procedure waarin de nationale rechter een prejudiciële vraag stelt van contradictoire aard is, ook al kan in het belang van een goede rechtsbedeling een contradictoire procedure noodzakelijk zijn (arresten van 14 december 1971, *Politi*, 43/71, Jurispr. blz. 1039; 21 februari 1974, 162/73, *Birra Dreher*, Jurispr. 1974, blz. 201; 28 juni 1978, 70/77, *Simmenthal*, Jurispr. 1978, blz. 1453; 9 november 1983, zaak 199/82, *San Giorgio*, Jurispr. 1983, blz. 3595; 15 december 1993, *Ligur Carni*, C-277/91, C-318/91 en C-319/91, Jurispr. blz. I-6621; 3 maart 1994, *Eurico Italia e.a.*, C-332/92, C-333/92 en C-335/92, Jurispr. blz. I-711; 17 mei 1994, *Corsica Ferries Italia Srl.*, C-18/93, Jurispr. blz. I-1783, en 18 juni 1998, *Corsica Ferries France SA*, C-266/96, Jurispr. blz. I-3949).

I- Toepasselijke bepalingen

1- Unierecht

6- Kredietovereenkomsten voor consumenten vallen in de Europese Unie onder richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van richtlijn 87/102/EEG van de Raad.

7- Artikel 5 van de richtlijn verplicht tot het verstrekken van precontractuele informatie:

„1. Geruime tijd voordat de consument door een kredietovereenkomst of een aanbod wordt gebonden, verstrekt de kredietgever en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaar, op basis van de door de kredietgever aangeboden kredietvoorwaarden en, in voorkomend geval, de door de consument kenbaar gemaakte voorkeur en verstrekte informatie, de consument de nodige informatie om verschillende aanbiedingen te kunnen vergelijken en zo een geïnformeerd besluit te kunnen nemen over het sluiten van een kredietovereenkomst. Die informatie wordt, op papier of op een andere duurzame drager, verstrekt overeenkomstig het formulier ‚Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet’ in bijlage II. [...]

6. De lidstaten zien erop toe dat de kredietgevers en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaars de consument een passende toelichting verstrekken om hem in staat te stellen te beoordelen of de voorgestelde kredietovereenkomst aan zijn behoeften en financiële situatie beantwoordt, zo nodig door de ingevolge lid 1 te verstrekken precontractuele informatie, de voornaamste kenmerken van de voorgestelde producten en de specifieke gevolgen hiervan voor de consument toe te lichten, met inbegrip van de gevolgen indien de consument niet betaalt. De lidstaten kunnen de wijze

waarop en de mate waarin dergelijke bijstand wordt verleend, [...] aanpassen.”

8- Artikel 8 van de richtlijn bevat een verplichting om de kredietwaardigheid van de consument te beoordelen:

„1. De lidstaten zorgen ervoor dat de kredietgever de kredietwaardigheid van de consument voor het sluiten van de kredietovereenkomst beoordeelt op basis van toereikende informatie die, in voorkomend geval, is verkregen van de consument en, waar nodig, op basis van een raadpleging van het desbetreffende gegevensbestand. Lidstaten van wie de wetgeving van kredietgevers vereist dat zij de kredietwaardigheid van consumenten op basis van een raadpleging van het desbetreffende gegevensbestand beoordelen, kunnen dit vereiste behouden.”

9- Artikel 22 van de richtlijn preciseert het dwingend karakter van deze bepalingen:

„2. De lidstaten dragen er zorg voor dat de consument geen afstand kan doen van de rechten die hem worden toegekend krachtens de bepalingen van het nationale recht die uitvoering geven aan of overeenstemmen met deze richtlijn.

3. De lidstaten dragen er tevens zorg voor dat de bepalingen die zij ter uitvoering van deze richtlijn vaststellen, niet kunnen worden omzeild door overeenkomsten een bijzondere vorm te geven [...]”

10- Artikel 23 van de richtlijn heeft betrekking op de sancties:

„De lidstaten stellen de regels vast inzake de sancties die gelden voor inbreuken op de ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen, en nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat deze sancties worden toegepast. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.”

11- Artikel 5 van richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en tot wijziging van richtlijn 84/450/EEG van de Raad, richtlijnen 97/7/EG, 98/27/EG en 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad en van verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad („Richtlijn oneerlijke handelspraktijken”) (PB L 149, blz. 22) bepaalt:

„1. Oneerlijke handelspraktijken zijn verboden.

2. Een handelspraktijk is oneerlijk wanneer zij:

- a) in strijd is met de vereisten van professionele toewijding;
- en
- b) het economische gedrag van de gemiddelde consument die zij bereikt of op wie zij gericht is of, indien zij op een bepaalde groep consumenten gericht is, het economisch gedrag van het gemiddelde lid van deze groep, met betrekking tot het product wezenlijk verstoort of kan verstoren.

[...]

4. Meer in het bijzonder zijn handelspraktijken oneerlijk die:

- a) misleidend zijn in de zin van de artikelen 6 en 7

[...]”

12- Artikel 7 van richtlijn 2005/29 bepaalt welke handelspraktijken jegens de consument als een misleidende omissie moeten worden aangemerkt:

„1. Als misleidende omissie wordt beschouwd een handelspraktijk die in haar feitelijke context, al haar kenmerken en omstandigheden en de beperkingen van het communicatiemedium in aanmerking genomen, essentiële informatie welke de gemiddelde consument, naargelang de context, nodig heeft om een geïnformeerd besluit over een transactie te nemen, weglaat en die de gemiddelde consument er toe brengt of kan brengen een besluit over een transactie te nemen dat hij anders niet had genomen.

2. Als misleidende omissie wordt voorts beschouwd een handelspraktijk die essentiële informatie als bedoeld in lid 1, rekening houdend met de in dat lid geschetste details, verborgen houdt, op onduidelijke, onbegrijpelijke, dubbelzinnige wijze dan wel laattijdig verstrekt, of het commerciële oogmerk, indien dit niet reeds duidelijk uit de context blijkt, niet laat blijken, en de gemiddelde consument er zowel in het ene als in het andere geval toe brengt of kan brengen een besluit over een transactie te nemen dat hij anders niet had genomen.”

2- Nationaal recht

13- Richtlijn 2008/48/EG is omgezet in Frans recht door middel van de op 1 mei 2011 in werking getreden wet nr. 2010-737 van 1 juli 2010 (omissis), waarbij deze bepalingen zijn ingelast in de artikelen L.311-1 e.v. van de Code de la consommation (consumentenwetboek).

14- De verplichting om het formulier „Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet” te verstrekken, is opgenomen in artikel L.311-6 van het consumentenwetboek:

„I. - Voordat de kredietovereenkomst wordt gesloten, verstrekt de kredietgever of de kredietbemiddelaar aan de kredietnemer op papier of op een andere duurzame drager de informatie die nodig is om verschillende aanbiedingen te kunnen vergelijken en die de kredietnemer in staat stelt om, rekening houdend met zijn voorkeuren, duidelijk de omvang van zijn verbintenis te begrijpen. [...]

II. – Wil de consument een kredietovereenkomst aangaan op het verkooppunt, dan ziet de kredietgever erop toe dat het onder I bedoelde informatieformulier op het verkooppunt wordt verstrekt.”

De inhoud van het Europese standaardformulier is opgenomen in artikel R.311-3 van het consumentenwetboek.

15- De verplichting tot het verstrekken van precontractuele informatie is gedefinieerd in artikel L.311-8 van het consumentenwetboek:

„De kredietgever of de kredietbemiddelaar verleent de kredietnemer voorlichting die hem in staat stelt te beoordelen of de voorgestelde kredietovereenkomst aan zijn behoeften en financiële situatie beantwoordt, met name op basis van de informatie in het in artikel L. 311-6 vermelde formulier. Hij vestigt de aandacht van de kredietnemer op de voornaamste kenmerken van het of de voorgestelde krediet(en) en de gevolgen die het of de krediet(en) kan of kunnen hebben voor zijn financiële situatie, met inbegrip van de gevolgen indien hij niet betaalt. Deze voorlichting wordt in voorkomend geval verleend op basis van de door de kredietnemer kenbaar gemaakte voorkeur.

Wordt het krediet aangeboden op een verkooppunt, dan ziet de kredietgever erop toe dat de kredietnemer deze voorlichting volledig en op de juiste wijze ontvangt op het verkooppunt zelf, waarbij de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde gegevens moet worden gewaarborgd.”

16- Artikel L.311-8-1 van het consumentenwetboek bevat een bijzondere modaliteit van de verplichting tot het verstrekken van informatie en bijstand aan de kredietnemer bij het aangaan van een doorlopend krediet:

„Wanneer een kredietgever of een kredietbemiddelaar de consument op het verkooppunt of middels een techniek voor verkoop op afstand een kredietovereenkomst voorstelt voor de financiering van de aankoop van bepaalde producten of diensten voor een bedrag dat een bij decreet vastgestelde drempel overschrijdt, dient de consument te beschikken over de

mogelijkheid om een overeenkomst te sluiten voor een aflosbaar in plaats van voor een doorlopend krediet.”

Deze drempel is bij artikel D.310-10-1 van het consumentenwetboek vastgesteld op 1000 EUR.

17- De in artikel L.311-9 van het consumentenwetboek neergelegde verplichting om de kredietwaardigheid te beoordelen omvat een verplichte raadpleging van het bestand van de terugbetalingsincidenten inzake kredieten aan particulieren:

„Alvorens de kredietovereenkomst te sluiten, beoordeelt de kredietgever de kredietwaardigheid van de kredietnemer op basis van een toereikend aantal inlichtingen, daaronder begrepen de door laatstgenoemde op verzoek van de kredietgever verstrekte inlichtingen. De kredietgever raadpleegt het in artikel L. 333-4 bedoelde register onder de voorwaarden die zijn opgenomen in het in artikel L. 333-5 bedoelde decreet.”

Het in artikel L.333-5 bedoelde decreet van 26 oktober 2010 bepaalt met name de modaliteiten volgens welke de kredietgevers de bewijzen van raadpleging van het register moeten bewaren teneinde deze te kunnen overleggen in geval van een geschil of een audit.

18- Volgens artikel L.311-10 van het consumentenwetboek moest voor kredietovereenkomsten die op het verkooppunt of op afstand werden gesloten, een inlichtingenformulier worden opgesteld met gegevens over het inkomen en de lasten van de kredietnemer alsmede in voorkomend geval gegevens over reeds lopende door de kredietnemer gesloten kredietovereenkomsten. Dit door de kredietnemer ondertekende formulier helpt bij de in artikel L. 311-9 bepaalde beoordeling van zijn kredietwaardigheid door de kredietgever. Wanneer dit krediet 3000 EUR overschrijdt, somt artikel D.311-10-3 van het consumentenwetboek de bewijsstukken op die het inlichtingenformulier moeten staven (bewijs van de identiteit, de woonplaats en het inkomen).

19- De Franse wetgever heeft ervoor gekozen om de niet-nakomingen van de kredietgever te bestraffen voor de burgerlijke rechter door het van rechtswege vervallen verklaren van het recht op rente, wat in bepaalde gevallen door de rechter kan worden aangepast. In het kader van betalingsvorderingen van kredietgevers heeft de rechter bijgevolg als taak om de naleving van de consumentenwetgeving door de kredietgevers te beoordelen. Artikel L.311-48 van het consumentenwetboek bepaalt de situaties waarin het recht op rente vervalt; hiertoe behoren onder meer tekortkomingen met betrekking tot het formulier met precontractuele informatie, de verplichting tot voorlichting, de verplichting tot beoordeling van de kredietwaardigheid en het afscheurbare herroepingsformulier.

II- De voor de beslechting van het geschil noodzakelijke prejudiciële vragen

1/- Modaliteiten van het toezicht op de naleving van de uit richtlijn 2008/48 voortvloeiende verplichtingen van de kredietgever

20- Richtlijn 2008/48/EG heeft als doel de regels inzake consumentenkrediet in de Europese Unie te harmoniseren „om te waarborgen dat alle consumenten in de Gemeenschap een hoog en gelijkwaardig niveau van bescherming van hun belangen genieten en om een echte interne markt te creëren” (punt 9 van de considerans). Ingevolge punt 8 van de considerans is het „van belang dat de markt de consument voldoende bescherming biedt teneinde diens vertrouwen niet te schaden”. Daarom wordt in punt 26 van de considerans van de lidstaten gevraagd „passende maatregelen [te] nemen ter bevordering van verantwoordelijke praktijken in alle stadia van de kredietrelatie, rekening houdend met de specifieke kenmerken van hun kredietmarkt”. In die zin preciseert de richtlijn voorts dat „[het] [i]n de zich uitbreidende kredietmarkt [...] [...]met name belangrijk [is] dat kredietgevers zich niet inlaten met onverantwoordelijke leningpraktijken of kredieten toestaan zonder de kredietwaardigheid vooraf te hebben beoordeeld”, en dat „de lidstaten [...] het nodige toezicht [moeten] uitvoeren om dergelijk gedrag te vermijden en de noodzakelijke middelen bepalen om de kredietgever te sanctioneren wanneer dat toch het geval is” (punt 26 van de considerans).

21- Richtlijn 2008/48/EG en de nationale omzettingwet van 1 juli 2010 leggen kredietgevers met name een informatie- en voorlichtingsplicht op, teneinde kredietnemers in staat te stellen een doordachte keuze te maken met betrekking tot het opnemen van het krediet. De verplichting om de kredietwaardigheid van de kredietnemer te beoordelen is tevens bedoeld om te garanderen dat de kredietgever volledig op de hoogte is van de financiële situatie van de kredietnemer, zodat hij op een verantwoordelijke manier kan beslissen om het krediet al dan niet te verlenen.

22- Deze verplichtingen gaan gepaard met bepalingen die beogen hun doeltreffendheid te waarborgen (artikelen 22 en 23 van de richtlijn). In het bijzonder artikel 22 bepaalt onder andere het volgende:

„2. De lidstaten dragen er zorg voor dat de consument geen afstand kan doen van de rechten die hem worden toegekend krachtens de bepalingen van het nationale recht die uitvoering geven aan of overeenstemmen met deze richtlijn.”

23- Het Hof van Justitie heeft reeds verklaard dat de doeltreffendheid van het recht van de consument op bescherming niet enkel een zaak van de consumenten zelf kan zijn (arrest van 4 oktober 2007, Rampion en Godard (C-429/05, Jurispr. blz. I-8017):

„59 - Het Hof heeft herhaaldelijk geconstateerd dat richtlijn 87/102, zoals uit de overwegingen van de considerans ervan blijkt, is vastgesteld met een tweeledige doelstelling: in de eerste plaats beoogt zij de totstandbrenging van een gemeenschappelijke markt voor kredieten (derde tot en met vijfde overweging) en in de tweede plaats de bescherming van de consumenten die dergelijke kredieten afsluiten (zesde, zevende en negende overweging) (arresten van 23 maart 2000, Berliner Kindl Brauerei, C-208/98, Jurispr. blz. I-1741, punt 20, en 4 maart 2004, Cofinoga, C-264/02, Jurispr. blz. I-2157, punt 25).

[...]

65 - Dit doel kan niet op doeltreffende wijze worden bereikt, indien de consument verplicht is zelf het recht in te roepen om rechten tegen de kredietgever geldend te maken krachtens de nationaalrechtelijke bepalingen ter omzetting van artikel 11, lid 2, van richtlijn 87/102, onder meer wegens het niet geringe risico dat de consument niet op de hoogte is van zijn rechten of op moeilijkheden stuit bij de uitoefening daarvan. Zoals de advocaat-generaal in punt 107 van zijn conclusie heeft opgemerkt, wettigt het feit dat het hoofdgeding is ingeleid door de echtelieden Rampion en zij door een advocaat worden vertegenwoordigd, geen andere conclusie, omdat het probleem moet worden opgelost los van de concrete omstandigheden van deze zaak.”

Op grond hiervan heeft het Hof verklaard dat „[r]ichtlijn 87/102, zoals gewijzigd bij richtlijn 98/7, [...] aldus [moet] worden uitgelegd dat zij de nationale rechter in staat stelt om de bepalingen ter omzetting in nationaal recht van artikel 11, lid 2, ervan ambtshalve toe te passen.”

24- De vraag rijst evenwel of deze aan de rechter overgelaten enkele mogelijkheid betekent dat hij het Unierecht niet ten nadele van de consumenten buiten toepassing mag laten. Moet de rechter in de elf aan het Tribunal d’instance d’Orléans voorgelegde kredietcontracten dus de uit richtlijn 2008/48 voortgevloeide bepalingen toepassen zonder onderscheid te maken tussen de kredietcontracten, of kan hij deze gedifferentieerd toepassen door in bepaalde gevallen en bij bepaalde regels ervoor te kiezen het aan het initiatief van de kredietnemer over te laten of niet-nakoming van de verplichtingen door de kredietgever stelt?

25- Met betrekking tot oneerlijke bedingen (richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB L 95, blz. 29) heeft het Hof van Justitie de mogelijkheid van de rechter om ambtshalve vast te stellen dat een beding in een overeenkomst tussen een verkoper en een consument oneerlijk is, tot een verplichting gemaakt (arrest van 4 juni 2009, Pannon GSM, C-243/08, Jurispr. blz. I-4713):

„De nationale rechter is gehouden, ambtshalve te toetsen of een contractueel beding oneerlijk is zodra hij over de daartoe noodzakelijke gegevens, feitelijk en rechtens, beschikt. Acht hij een dergelijk beding oneerlijk, dan laat hij het buiten toepassing, tenzij de consument zich hiertegen verzet. De nationale rechter is daartoe ook verplicht wanneer hij onderzoekt of hij ratione loci bevoegd is.”

26- Moet de rechter met betrekking tot de verplichtingen die door de richtlijn 2008/48 en het hieruit voortgevloeide nationale recht zijn opgelegd aan de kredietgevers, tevens – zoals dat het geval is voor oneerlijke bedingen – ambtshalve nagaan of deze verplichtingen zijn nageleefd, teneinde met name de doeltreffendheid van het Unierecht en de gelijkheid van consumenten en kredietgevers voor de wet te verzekeren?

2- Omvang van het toezicht op de naleving van de uit richtlijn 2008/48 voortgevloeide verplichtingen van de kredietgever

27- Daargelaten of de rechter de naleving door de kredietgever van de uit richtlijn 2008/48 voortvloeiende verplichtingen moet dan wel kan toetsen, moet worden nagegaan wat de rechter met betrekking tot een aan een consument verstrekt krediet moet of kan verifiëren. In casu hebben de vennootschappen BNP Paribas Personal Finance en Facet wel de betrokken kredietovereenkomsten overgelegd, maar, ondanks het verzoek van het Tribunal, geen enkel bewijs van de nakoming van hun precontractuele verplichtingen zoals die zijn opgenomen in de uit de artikelen 5 tot en met 8 van richtlijn 2008/48 voortgevloeide nationale bepalingen. De kredietnemers, die niet zijn verschenen in de betalingsbevelprocedure, hebben de naleving van deze precontractuele verplichtingen niet kunnen betwisten.

28- Is de bevoegdheid van de rechter om de naleving van de voorschriften van richtlijn 2008/48 ambtshalve te toetsen dus beperkt tot de stukken die de kredietgever hem wil of kan overleggen? Moet dus, wanneer enkel een overeenkomstig artikel 10 van richtlijn 2008/48 opgestelde kredietovereenkomst voorligt, worden aangenomen dat de andere verplichtingen uit hoofde van de richtlijn – in het bijzonder die van precontractuele aard, die zijn opgenomen in de ter uitvoering van de artikelen 5 tot en met 9 ervan vastgestelde nationale bepalingen – zijn nageleefd?

3- Bewijs door de kredietgever van de naleving van de uit richtlijn 2008/48 voortvloeiende verplichtingen

29- In de kredietdossiers die in de betalingsbevelprocedure aan de rechter zijn overgelegd, hebben de vennootschappen BNP Paribas Personal Finance en Facet noch uit eigen beweging, noch op verzoek van het Tribunal documenten opgenomen ter zake van hun precontractuele verplichtingen (met name het Europese standaardinformatieformulier, passende toelichting om de consument in

staat te stellen te beoordelen of de voorgestelde kredietovereenkomst aan zijn behoeften en financiële situatie beantwoordt, de ingewonnen informatie ter beoordeling van de kredietwaardigheid van de kredietnemer). Aan de hand van deze documenten had in voorkomend geval kunnen worden nagegaan, of is voldaan aan de precontractuele verplichtingen zoals die voortvloeien uit de ter omzetting van de richtlijn vastgestelde nationale verplichtingen.

30- Welke gevolgen kan de rechter verbinden aan het feit dat de kredietgever heeft nagelaten deze stukken te overleggen? Men zou zich op het standpunt kunnen stellen dat aangezien de kredietnemer de ontvanger van de precontractuele informatie is, het bewijs van de naleving van deze informatieverplichtingen niet kan worden geleverd door de kredietgever die deze heeft verstrekt, maar dat het aan de consument staat – die geacht wordt de informatie te hebben ontvangen – om de volledige nakoming van deze informatieverplichtingen te betwisten. Een dergelijke benadering zou evenwel een omkering van de bewijslast ten nadele van de consument kunnen betekenen.

31- Van de andere kant zou ook kunnen worden betoogd dat het enkel aan de kredietgever staat om de volledige naleving van de uit richtlijn 2008/48 voortvloeiende verplichtingen te bewijzen door overlegging aan de rechter van de aan de kredietnemer verstrekte informatie (precontractuele standaardinformatie, passende toelichting om de consument in staat te stellen te beoordelen of de voorgestelde kredietovereenkomst aan zijn behoeften en financiële situatie beantwoordt) en de informatie die hij vóór de verlening van het krediet heeft ingewonnen (van de kredietnemer verkregen informatie ter verificatie van diens kredietwaardigheid en raadpleging van het Franse bestand van de terugbetalingsincidenten inzake kredieten aan particulieren).

32- In een andere bij het Hof van Justitie aanhangige zaak (C-564/12, BNP Paribas Personal Finance en Facet) hebben dezelfde vennootschappen voor de rechter die het prejudiciële verzoek heeft ingediend, erkend geen stukken te hebben bewaard ter zake van de aan de consumenten verstrekte Europese standaardinformatieformulieren en de raadpleging van het bestand van de terugbetalingsincidenten inzake kredieten aan particulieren in het kader van de verificatie van de kredietwaardigheid van de consumenten. De vennootschappen betoogden dienaangaande dat, bij gebreke van betwisting door de kredietnemer van de ontvangst van de informatie, zij niet de naleving van hun verplichtingen hoefden aan te tonen. Andere kredietgevers bewaren evenwel de bewijsstukken van de naleving van de precontractuele verplichtingen en dragen hiermee kosten van de archivering van dergelijke documenten. Bijgevolg zou er sprake kunnen zijn van een concurrentievoordeel voor kredietgevers die dergelijke stukken niet bewaren en die ervan uitgaan dat het aan de consumenten staat om de niet-naleving van deze of gene uit richtlijn 2008/48 voortvloeiende verplichting in rechte te betwisten.

33- Bijgevolg dient het Hof van Justitie te worden verzocht om zich uit te spreken over de vraag of het feit dat een kredietgever nalaat om aan de rechter de documenten te overleggen waaruit blijkt dat hij heeft voldaan aan de op hem rustende verplichtingen (zoals de precontractuele informatie, passende toelichting, informatie die is ingewonnen ter verificatie van de kredietwaardigheid), inhoudt dat de kredietgever richtlijn 2008/48 niet heeft nageleefd of dat deze niet-naleving enkel kan worden vastgesteld als de consument zelf de niet-nakoming van de verplichtingen aantoont.

4- *Gevolgen van de verzuimde verstrekking van precontractuele informatie en verificatie van de kredietwaardigheid voor de toestemming van de consument*

34- In punt 18 van de considerans van richtlijn 2008/48 wordt gesteld dat „[d]e consument moet [worden] beschermd [...] tegen oneerlijke of misleidende praktijken, met name ten aanzien van de verstrekking van informatie door de kredietgever, overeenkomstig richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt”.

35- Richtlijn 2008/48 bevat verplichtingen tot het verstrekken van precontractuele informatie aan consumenten, zodat zij met kennis van zaken een kredietgever binnen de Europese Unie kunnen kiezen en beslissen of zij de voorgestelde kredietovereenkomst zullen sluiten: „Opdat consumenten met kennis van zaken kunnen beslissen, moeten zij vóór het sluiten van de kredietovereenkomst de nodige informatie krijgen over de kredietvoorwaarden, de kredietkosten en zijn verplichtingen, die zij mogen meenemen en nader bestuderen” (punt 19 van de considerans).

36- Ook de beoordeling van de kredietwaardigheid van de consument alvorens een krediet te verlenen blijkt een wezenlijke verplichting van de kredietgevers: „In de zich uitbreidende kredietmarkt is het met name belangrijk dat kredietgevers zich niet inlaten met onverantwoordelijke leningpraktijken of kredieten toestaan zonder de kredietwaardigheid vooraf te hebben beoordeeld, en de lidstaten moeten het nodige toezicht uitvoeren om dergelijk gedrag te vermijden en de noodzakelijke middelen bepalen om de kredietgever te sanctioneren wanneer dat toch het geval is. [...] [K]redietgevers [moeten] de verantwoordelijkheid hebben om de kredietwaardigheid van elke consument te beoordelen” (punt 26 van de considerans).

37- De toestemming van de consument hangt af van de informatie en de voorlichting die de kredietgever hem moet geven. Zo is ingevolge artikel 5, lid 1, van richtlijn 2008/48 de Europese standaardinformatie voor de consument noodzakelijk „om verschillende aanbiedingen te kunnen vergelijken en zo een geïnformeerd besluit te kunnen nemen over het sluiten van een kredietovereenkomst”. Verder kan de door artikel 5, lid 6, van richtlijn 2008/48 van de kredietgever vereiste precontractuele toelichting enkel „passend” zijn,

indien de kredietgever zich op de hoogte heeft gesteld van de financiële situatie van de consument. Hiermee is de precontractuele informatie onlosmakelijk verbonden met de verplichting om de kredietwaardigheid van de consument te beoordelen. Artikel 5, lid 6, van de richtlijn bepaalt namelijk dat „[d]e lidstaten [...] erop toe[zien] dat de kredietgevers en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaars de consument een passende toelichting verstrekken om hem in staat te stellen te beoordelen of de voorgestelde kredietovereenkomst aan zijn behoeften en financiële situatie beantwoordt, zo nodig door de ingevolge lid 1 te verstrekken precontractuele informatie, de voornaamste kenmerken van de voorgestelde producten en de specifieke gevolgen hiervan voor de consument toe te lichten, met inbegrip van de gevolgen indien de consument niet betaalt”.

38- Bijgevolg moet aan het Hof van Justitie van de Europese Unie de vraag worden gesteld, of het niet verstrekken van precontractuele informatie aan consumenten en het niet verifiëren van de kredietwaardigheid van de kredietnemer al dan niet misleidende omissies in de zin van richtlijn 2005/29 betreffende oneerlijke handelspraktijken vormen. Tot slot: aangezien de niet-naleving van de precontractuele verplichtingen tot informatie en beoordeling van de kredietwaardigheid van de consument bij deze mogelijk tot een gebrekkige wilsvorming heeft geleid, moet worden gevraagd of de kredietgever de onbetaalde bedragen die uit hoofde van in deze omstandigheden gesloten kredietovereenkomst verschuldigd zijn, kan innen wanneer de gebrekkige betaling door de kredietnemer mogelijk haar oorsprong vindt in de niet-naleving door de kredietgever van zijn verplichtingen.

Het Tribunal, rechtdoende op verzoeken om afgifte van een betalingsbevel, bij tussenvonnissen beslist als volgt:

VOEGT de verzoeken om afgifte van een betalingsbevel (omissis) ten behoeve van de prejudiciële procedure;

STELT aan het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vragen:

- 1) Moet richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten aldus worden uitgelegd dat de rechter ambtshalve moet nagaan of de bepalingen van die richtlijn en de hieruit voortgevloeide nationale bepalingen zijn nageleefd?
- 2) Moet richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten aldus worden uitgelegd dat de kredietgever geacht wordt te hebben voldaan aan zijn precontractuele verplichtingen zoals die voortvloeien uit de ter omzetting van de richtlijn vastgestelde nationale bepalingen, wanneer hij aan de rechter uitsluitend de in artikel 10 van de richtlijn bedoelde kredietovereenkomst overlegt en geen

enkel document waaruit de naleving van zijn precontractuele verplichtingen blijkt?

3) Moet richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten aldus worden uitgelegd dat het bewijs van de naleving (omissis) van de verplichtingen van de kredietgever ten opzichte van de consument, zoals die zijn bepaald in de ter omzetting van de richtlijn vastgestelde nationale bepalingen, niet is geleverd wanneer de kredietgever aan de rechter geen stukken overlegt waaruit de inhoud blijkt van de aan de consument verstrekte inlichtingen en de ten behoeve van de beoordeling van zijn kredietwaardigheid ingewonnen informatie, zonder dat er sprake is van een grond om de bewijslast ter zake van deze tekortkomingen op de consumenten te leggen?

4) Vormt de niet-nakoming door de kredietgever van de precontractuele verplichtingen tot informatie of beoordeling van de kredietwaardigheid van de consument, zoals die voortvloeien uit de nationale uitvoeringswetgeving van richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten, een oneerlijke handelspraktijk in de zin van richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt?

5) Moet richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten aldus worden uitgelegd, in voorkomend geval in het licht van richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken, dat de niet-nakoming door de kredietgever van de precontractuele-informatieverplichtingen of de verplichting om de kredietwaardigheid van de consument te beoordelen, zoals die voortvloeien uit de ter omzetting van de richtlijn vastgestelde bepalingen, niet toelaat dat de kredietgever de onbetaalde bedragen bij de kredietnemer kan innen, wanneer de gebrekkige betaling door de kredietnemer mogelijk haar oorsprong vindt in de niet-naleving door de kredietgever van zijn verplichtingen?

SCHORST de behandeling van de zaak tot de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie;

SCHORT de vervaltermijn van twee jaar van artikel L.311-52 van het consumentenwetboek op vanaf de datum van de onderhavige beslissing tot de datum van de prejudiciële beslissing van het Hof van Justitie van de Europese Unie;

(omissis)